

# КОМІ КОМСОМОЛЕЦ

Газет леңдны  
ВЛКСМ  
Комі Обком  
да Сыктывкарса  
Горком

## „СССР-са Верховнöј Сöветö бöрjысöмјас јылыс положенїје“ вынсöдöм јылыс

VII-öd созыва СССР-са Централнöј Исполнитељнöј Комитет IV-öd сессијалон шуом

СССР-са Централнöј Исполнитељнöј Комитет шуо: Вынсöдны „Сöветскöј Социалистическöј Республикајас Сојузса Верховнöј Сöветö бöрjысöмјас јылыс положенїје.“

СССР Централнöј Исполнитељнöј Комитетса председател—М. КАЛЫНІН.

СССР Централнöј Исполнитељнöј Комитетса секретар—А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1937-öd во, јул 9-öd лун

## СССР-са ВЕРХОВНОЈ СÖВЕТÖ БÖРJЫСÖМЈАС ЈЫЛЫС ПОЛОЖЕНІЈЕ

I-ој глава

### БÖРJЫСАН СПІСОКЈАС

**1-ој статта.** СССР-са Конституција 134-öд статта подув вылын СССР-са Верховнöј Сöветö бöрjысöмјас бöрjысöмјас нүöдсöны бöрjысöмјас он всеобщöй, равнöй да всекыд бöрjысан право подув вылын гусён гöлöсүтöмön.

**2-ој статта.** СССР-са Конституција 135-öд статта подув вылын бöрjысöмјас бöрjысöмјас всеобщöй: СССР-са став гражданалон, кодјаслы тыриц 18 арп, најо расобöй да националнöј приналежност вылö, вероисповедање, образовање ценз, оседлост, социалнöј происхождење, имущественой положенїје да вогъза дејателност вылö вицöдтöг ем право участвутни бöрjысöмјас бöрjысöмјас да лоны бöрjысöмјас СССР-са Верховнöј Сöветö, јојјас кынци да јој кынци, кодјас осудитöма бöрjысан правоасыс лиштöмön.

II-ој глава

### БÖРJЫСОСЈАСЛОН СПІСОКЈАС

**7-ој статта.** Карјасын бöрjысöмјаслон спісокјас лöсöдсöны ужалис јој бöрjысöмјас карса Сöветöн, а рајонјас вылö јуклём карјасын—рајоннöј Сöветöн; сиктса местајасын—ужалис јој бöрjысöмјаслон спісокјас (станцијаса, деревнаса, хуторса, кишлакса, аулса) Сöветöн.

**8-ој статта.** Бöрjысöмјас спісокјас сујсöны став граждана, кодјаслон ем бöрjысан право да кодјас олони (пир либо времененö) спісокјас лöсöдиг кежлö тајö Сöвет територија вылын, кодјаслы бöрjысан лун кежлö тыриц 18 арп.

**9-ој статта.** Бöрjысöмјас спісокјас оз сујсöны јој, кодјас осудитöм олених бöрjысан правоасыс судебној преговорјас серти бöрjысан правоасыс лиштöм куза преговорын урчитöм став срок чојыс, а сиц-жо јој, кодјас осудитöм законон лöсöдом пöрадокон ѡёјјасын.

**10-ој статта.** Бöрjысöмјаслон спісокјас лöсöдсöны бид бöрjысан участокын алфавитнöј пöрадокон ов, ним, виц, арлыд да бöрjысöмјас олан места индомон да кырымавсöны ужалис јој бöрjысöмјаслон спісокјас (станцијаса, деревнаса, хуторса, кишлакса, аулса) Сöветса председателон да секретарон.

**11-ој статта.** Бöрjысöмјас спісокјас пöвсye некод'оз вермы лоны сујсöмыкыс унжык бöрjысан спісокјас.

**12-ој статта.** Бöрjысöмјаслон спісокјас, кодјас (бöрjысöмјасыс) состојтöны воинскöј частјасын да војсковöј сојединенијасын, лöсöдсöдтöм, ов, ним, виц җүгöм, спісокјасыс составлајтö,

**3-ој статта.** СССР-са Конституција 136-öд статта подув вылын бöрjысöмјас бöрjысöмјас равнöй: быд гражданнöлон ем оти гöлöс; став гражданалыс бöрjысöмјас участвујтöны откод основанијас вылын.

**4-ој статта.** СССР-са Конституција 137-öд статта подув вылын нынбабајас пöлзүтчöны бöрjысан да бöрjöмайн loan правойн мужчи најаскод откода.

**5-ој статта.** СССР-са Конституција 138-öд статта подув вылын граждана, кодјас состојтöны Краснöј Армija padjasын, пöлзүтчöны бöрjысан да бöрjöмайн loan правойн став гражданакод откода.

**6-ој статта.** СССР-са Конституција 141-öд статта подув вылын бöрjысöмјас дырj кандидатјас высављатчöны бöрjысан округјасын.

III-ој глава

бöрjысан правоас лиштöм јој юзöс неправилнöј сујсöм юзöдчöмјас сетсöны ужалис јој бöрjысöмјаслон Сöветö, кодјас јој юзöдиг спісокјас.

**17-ој статта.** Ужалис јој бöрjысöмјаслон Сöветö, кодјас юзöдчöм објазан видалвны кујим луна спісокын неправилнöст јылыс быд юзöдчöм објазан видалвны кујим луна спісокын.

**18-ој статта.** Бöрjысöмјас спісокын неправилнöст јылыс юзöдчöм видалом бöрjын, ужалис јој бöрjысöмјаслон Сöветö, кодјас юзöдчöм објазан либо пыртын бöрjысöмјас спісок юзöдчыс.

**20-ој статта.** СССР-са Конституција 34-öд статта подув вылын Сојузса Сöвет бöрjысöмјас СССР-са граждана бöрjысан округјасын.

**21-ој статта.** Сојузса Сöветö бöрjысöмјас куза бöрjысан округ лöсöдиг таштöм принцип серти: 300 сурсе населеније—округ вылö. Сојузса Сöветö бöрjысöмјас куза быд бöрjысан округ мöдöдö оти бöрjысöмјаслон спісок.

**22-ој статта.** СССР-са Конституција 35-öд статта подув вылын Националнöјаслон Сöвет бöрjысöмјас СССР-са граждана бöрjысан округјасын. Националнöјаслон Сöветö бöрjысöмјас куза бöрjысан округ лöсöдиг таштöм принцип серти: быд сојузнöј республикан 25 бöрjысан округ, быд автономнöј рес-

публикаын 11 округ, быд автономнöј областын 5 округ да быд националнöј округын оти бöрjысан округ. Националнöјаслон Сöветö бöрjысöмјас куза быд бöрjысан округ мöдöдö оти бöрjысöмјаслон спісок.

**23-ој статта.** Сојузса Сöветö да Националнöјаслон Сöветö бöрjысöмјас куза бöрjысан округјаслон лöсöдом нүöдсö СССР Верховнöј Сöветса Президиумон.

**24-ој статта.** Сојузса Сöветö да Националнöјаслон Сöветö бöрjысöмјас куза бöрjысан округјаслон спісок юзöдсö СССР Верховнöј Сöветса Президиумон.

**25-ој статта.** Бöрjысан буљле-теңјас примитöм могыс да гöлöс-јас лыдфöм могыс бöрjысан округјаслон спісок юзöдсö СССР Верховнöј Сöветса Президиумон.

**26-ој статта.** Бöрjысан участокјас лöсöдом нүöдсö карјасын ужалис јој бöрjысöмјаслон Сöветö, кодјас юзöдчöм објазан участокјас лыдфöм могыс бöрjысан округјаслон спісок юзöдсö СССР Верховнöј Сöветса Президиумон.

**27-ој статта.** Бöрjысан участокјас лöсöдом нүöдсö бöрjысöмјаслон спісок юзöдсö СССР Верховнöј Сöветса Президиумон.

**28-ој статта.** Сиктсöветлон територија, кодјас лыдфöссе кык сур-

кык правилö, оти бöрjысан участок, быд станцијасын, деревнасын, кишлакын, аулын, кени лыдфöссе 500-сан, но 2000-ыс не унжык олыс, котыртсö торја бöрjысан участок.

**29-ој статта.** Ылі Војывса да Асывывса рајонјасын, кени унжык олыс посні сиктјас, пошö котыртавы бöрjысан участокјас 100 морт олыс не ешажык лыдöн.

**30-ој статта.** Карјас, промышленнöј пунктјас, а сиц-жо сиктјас да сиктсöветлон територија, кени лыдфöссе 2000 олыс не унжык олыс, яуксöни бöрjысан участокјас 1500—2500 морт арталомон.

**31-ој статта.** Воинскöј частјас да војсковöј сојединенијасын лöсöднöи торја бöрjысан участокјас

(Вицöд 2-ој листбокы)

# СССР-са ВЕРХОВНОЙ СОВЕТÖ БÖРЖЫСÖМJAC ЖЫЛЫГ ПОЛОЖЕҢИЕ

50-ыс не ешажык да 1500-ыс не унжык бөржысыс жаңынан көнбактадын, көнбактадын округтеги частон жибө војсковын соедиңеңије он салан места серти.

32-од статта. Суднојас, көн бөржысыс жаңынан лыдьыс 50-ыс не ешажык, да көнбактадын луңасо плаваңије он, вермөн лөсөдни.

## V-од глава

### ІЗБІРАТЕЛЬНОЙ КОМИССИЯСАС

34-од статта. СССР-са Верховной Собетö бөржысомјас кузга Централной ізбірателной комиссия са обшищественой органдызациясса да ужалыс јөз обшиществояссаса представителласыс да вынгөдсө СССР Верховной Собетса Президиумын отщоң бөржысомјасыс лун жоюдомкод.

35-од статта. Централной ізбірателной комиссия са обшищественой органдызация са представителлөс көнбактадын, председательлөс вежыс, секретар да 12 шлен составын.

36-од статта. Централной ізбірателной комиссия:

а) візәдö СССР-са став территория вылын бөржысомјас мунігөн „СССР-са Верховной Собетö бөржысомјас жылыг положеније“ сточа олөмп портөм бөрса;

б) відлало ізбірателной комиссияслон неправилной дејствијеас вылоп нарасомјас да вочо нарасомјас кузга окончательной решенијеас;

в) лөсөдö ізбірателной яшшіккаасыс образец, „голосустан право вылоп удостоверенїе“ форма, ізбірателной буюлетеңијасыс да налы канвертјасыс форма да рөм, бөржысыс жас спісоклыг форма, голосјас лыдьом кузга протоколјасыс форма, бөржом жылыг удостоверенїеасыс форма;

г) регистррујтö СССР-са Верховной Собетö бөржом депутатасыс;

д) Сојузса Собетлон да Национальностјас Собетлон мандатной комиссияасы сдајтö бөржысомјас кузга фелопроизводство.

37-од статта. Быд сојузной да автономной республикаын, автономной областын да национальной округын лөсөдсөны Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга сојузной да автономной республикаса, автономной областса да национальной округса ізбірателной комиссияас.

38-од статта. Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга ізбірателной комиссияасы са обшищественой органдызациясса да ужалыс јөзлөн обшиществояссаса представителласыс да вынгөдгөны сојузной да автономной республикаасса Верховной Собетас Президиумыасын, автономной областаса да национальной округжаса ужалыс јөз депутатасын Собетасын бөржысомјасы 50 луныс не соронжык.

39-од статта. Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Сојузной да автономной республикаасса, автономной областаса да национальной округжаса ізбірателной комиссияасы лөсөдсөны председатель, председательлөс вежыс, секретар да 6-10 шленяс составын.

40-од статта. Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга сојузной да автономной республикаса, автономной областса да национальной округса ізбірателной комиссия:

а) візәдö республика, автономной област, национальной округ територия вылын Национальностјас Собетö бөржысигөн „СССР-са Верховной Собетö бөржысомјас жылыг положеније“ сточа олөмп портөм бөрса;

торја бөржысан участокас, кодјас пырёны бөржысан округасы судносо пріпіштөм места серти.

33-од статта. Болничајасын, ро-дилнөй керкајасын, санаторија-жасын, інвалідјаслын керкајасын, көн бөржысомјас жылыг положенијеасыс лөсөдсөны торја бөржысан участокас.

вежыс, секретар да 8 шлен составын.

48-од статта. Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссия;

а) регистррујтö СССР-са Конституцијас да „СССР-са Верховной Собетö бөржысомјас жылыг положеније“ требованіјеас собудајтөм Собетнальностјас Собетö бөржысомјас жылыг положенијеасыс кузга Окружной ізбірателной комиссия.

б) снабжајтö Участковой ізбірателной комиссияасыс Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга лөсөдом форма азбірателной буюлетеңијасын;

в) нүодö гөлөсјас лыдьом да установлывајтö округ кузга бөржысомјасыс резултатас;

г) мөдөдö бөржысомјас кузга фелопроизводство Централной ізбірателной комиссиялар да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга азас Республикаанская ізбірателной комиссиялар либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга автономной областса ізбірателной комиссиялар;

д) бөржом депутатасы сетө бөржом жылыг удостовереніе.

49-од статта. Участковой ізбірателной комиссияасы са обшищественой органдызациясса да ужалыс јөзлөн обшиществояссаса представителласыс да вынгөдсөны карјасын ужалыс јөз депутатасын кузга Собетасын, а рајонас вылоп юклөм карјасын-ужалыс јөз депутатасын рајонной Собетасын; сиктаса местајасын-ужалыс јөз депутатасын рајонной Собетасын-бөржысомјасы 55 луныс не соронжык.

50-од статта. Участковой ізбірателной комиссия са обшищественой председатель, председательлөс вежыс, секретар да 4-8 шлен составын.

51-од статта. Участковой ізбірателной комиссия:

а) прімітö бөржысан участок кузга ізбірателной буюлетеңијасы;

б) Сојузса Собетлон да Нацио-

нальностјас Собетлон фепутатасы са кандидат кузга нүодö гөлөсјас лыдьом;

в) мөдөдö бөржысомјас кузга фелопроизводство Сојузса Собетö бөржысомјас кузга соответственой Окружной ізбірателной комиссиялар да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар.

52-од статта. Заседајијеасыс Централной ізбірателной комиссиялар, Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Республикаанская ізбірателной комиссиялар, Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга автономной областаса ізбірателной комиссиялар, Сојузса Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, а сіз-жо і Участковой ізбірателной комиссиялар лыдьомыссын дејствителной, на вылын-ко участвутойни комиссияасы обшишой составыс жыныс не унжык.

53-од статта. Избірателной комиссияасын став вопросасыс решайтсөн гөлөсјаслар прости болшинствоон; отмында гөлөсјас дырі-председательлар гөлөсјас сетө пересек.

54-од статта. СССР-са Верховной Собетö бөржысомјас нүодомкод житчом рөсқодјас вочсөни государство шщот вылоп.

55-од статта. Централной ізбірателной Комиссия, Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Республикаанская ізбірателной комиссиялар, Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга автономной областаса, национальной округса ізбірателной комиссиялар, Сојузса Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, а сіз-жо і Участковой ізбірателной комиссиялар имейтени ассыныс печат Централной ізбірателной комиссиялар лөсөдом образец серти.

## VI-од глава

### СССР ВЕРХОВНОЙ СОВЕТСА ФЕПУТАТЈАСО СЫСТАВЛАЙТАН ПÖРДОК

56-од статта. СССР-са Верховной Собетö кандидатасы са выставлајтан право обеспечиватсө обшищественой органдызацияасы да ужалыс јөзлөн обшиществояасы—СССР-са Конституција 141-од статта подув вылын: коммунистической партийной органдызацияасы, профессиональной сојузасы, кооперативасы, томжө органдызацияасы, культурной обшиществояасы да мукомо органдызацияасы, кодјасы са регистррујтöма законон лөсөдом прададокн.

57-од статта. Кандидатасы са выставлајтан право портёны олөмп обшищественой органдызацияасы да ужалыс јөзлөн обшиществояасы—СССР-са Конституција 141-од статта подув вылын: коммунистической партийной органдызацияасы, профессиональной сојузасы, кооперативасы, томжө органдызацияасы, культурной обшиществояасы да мукомо органдызацияасы, кодјасы са регистррујтöма законон лөсөдом прададокн.

58-од статта. Фепутатасы са кандидатасы оз вермени лоны Сојузса Собетö да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар.

59-од статта. Бөржысомјасы 30 луныс не соронжык, став обшищественой органдызацияасы либө ужалыс јөзлөн обшиществояас, кодјас выдвигајтени СССР Верховной Собетса фепутато кандидатасы, обязано регистррујтни фепутатасы са кандидатасы са соответственой либө Сојузса Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар.

60-од статта. Сојузса Собетö бөржысомјас кузга да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, обязано регистррујтни фепутатасы са кандидатасы са соответственой либө Сојузса Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар.

61-од статта. Сојузса Собетö бөржысомјас кузга да Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, либө Национальностјас Собетö бөржысомјас кузга Окружной ізбірателной комиссиялар, став кандидатасы, кодјасы са выставитома обшищественой органдызацияасы да ужалыс јөз обшиществояасын СССР Верховной Собетса фепутатасы са кандидатасы, кодјасы са выставитома обшищественой органдызацияасы да ужалыс јөз обшиществояасын СССР-са Конституција.

(Помсө візәд 3-од листбөккөс)

# СССР-са ВЕРХОВНОЙ СОВЕТӨ БӨРЖЫГӨМЈАС ЙЫЛЫГ ПОЛОЖЕҢІЈЕ

да „СССР-са Верховной Советө бөржыгомјас йылыг положеніелыс“ требование ассоба солбадайтномон.

**61-од статта.** Общественное организација либо ужалыс јозлөн общество, кодјас выдвигајтöны кандидатоц СССР Верховной Совета депутато, објазаноц представити Окружной ізбирательной комиссіјао ташом документас:

а) собраніелыс либо заседаніелыс, коди выдвінітиc депутато кандидатоц, Презідіумса шленјасон кырымалом протокол, кандидатаслыс арлыс, оланис, кандидатоц выдвінітыс организацијао нымс iндомон, депутато кандидатоц выдвінітыс собраніелыс либо заседаніелыс местасо, кадсo да участнікаслыс лыдс iндомон, протоколын сіз-жо коло лоны iндома депутато кандидатасо, ним, віч, сылыс арлыс, оланис, партійност, занатије;

б) депутато кандидатасы шыдчом тајо ізбирательной округ куза сіјос выставитиc организацијасан баллотирујтчыны сыон соглаштром јылыс.

**62-од статта.** СССР Верховной Совета депутато кандидат вермас гольсуетсыны сомын öти округын.

**63-од статта.** Союзса Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјалоn депутато кандидатоц регистрирујтни öткажитом вермас лоны обжалујтому кык луня срокон Центральной ізбирательной комиссіјао, кодлон решеніелыс окончателноj.

**64-од статта.** Национальностас Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјалоn депутато кандидатоц регистрирујтни öткажитом вермас лоны обжалујтому кык луня срокон соузнож, автономнож республикаса, автономнож областса ізбирательной комиссіјао, а боржаслон решеніелыс — Центральной

ізбирательной комиссіјао, кодлон решеніелыс окончателноj.

**65-од статта.** СССР Верховной Советса депутато регистрирујтмо kандидатлон ов, ним, віч, арлыс, занатије, партійност да кандидатоc выдвінітыс общественности организацијалоn ним јозодс о соответствии Союзса Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао да Национальностас Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао бөржыгомјас 25 луны не соронжык.

**66-од статта.** СССР Верховной Советса депутатасо регистрирујтмо став кандидатасо быт коло гүйни ізбирательной буюллетеню.

**67-од статта.** Союзса Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао да Национальностас Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао објазаноc, СССР-са Верховной Совет бөржыгомјас 15 луны не соронжык печатајтны да мөдөдавны став участкөвөj ізбирательной комиссіјааслы ізбирательной буюллетенјас.

**68-од статта.** Избирательной буюллетенјас печатајтсбы со ответствујущой ізбирательной округса на селеніе кыв вылын.

**69-од статта.** Избирательной буюллетенјас печатајтсбы Центральной ізбирательной комиссіјалоn лөсөдом форма серти да сымында, медым обеспечити быд бөржыгомјас ізбирательной буюллетеню.

**70-од статта.** Быд организација, коди выставитиc кандидатоc, кодсo регистрирујтмо kандидатоц регистрирујтни öткажитом вермас лоны обжалујтому кык луня срокон соузнож, автономнож республикаса, автономнож областса ізбирательной комиссіјао, а боржаслон решеніелыс — Центральной

мөн бөржыгомјас муню комнатао, көнi помештајтчо Участковой ізбирательной комиссіја, да ізбирательной буюллетенка канверт лең оз ізбирательной яшшікө.

**81-од статта.** Бөржыгомјаслон, кодјаслон неграмотност либо күшомко физиескө тымытөмтор восьна абу пошанлун аслыныs заполнити ізбирательной буюллетенјас, ем право корны комнатао, көнi заполнитсбы ізбирательной буюллетенјас, лубо мөд бөржыгомјас заполнити ізбирательной буюллетенјас заполнитом могыс.

**82-од статта.** Избирательной поме-

шщеніеын гольсјас сетан кадо бөржасан агитаціја нүодны оз лез-сы.

**83-од статта.** Избирательной помешщеніеын пօрадок восьна кывкутом нүо коміссіјаса председатель, да сылон распоражеңіеасыс став присутствуетиаслы обязательнож.

**84-од статта.** Бөржысан лунса 12 час војын Участковой ізбирательной комиссіјаса председатель јозодо гольсјас сетом помасомон, да коміссіја заводіт воставны ізбирательной яшшікјас.

## VIII-од глава

### БӨРЖЫГӨМЈАСЛЫГ РЕЗУЛЬТАТЈАС ОПРЕДЕЛІТӨМ

**85-од статта.** Помещеніеын, көнi Участковой ізбирательной комиссіја нүодо гольсјас лыддом, гольсјас лыддигон иметоны право присутствуети общественности организацијааслы да ужалыс јоз обществовојаслон специално сывыл ополномочитом представителјас, а сіз-жо печатса представителјас.

**86-од статта.** Яшшікјас востом бөржын Участковой ізбирательной комиссіја сверіт сетом канвертјаслы лыд гольсуетомын участвујтис јоз лыдкод да сверітомулес результатјассо гіжо протокол.

**87-од статта.** Участковой ізбирательной комиссіјаса председатель востало канвертјас да участковой ізбирательной комиссіјаса став шленјас дырji јозодо гольсуетомылес результатјас быд буюллетенјас куза.

**88-од статта.** Союзса Совет да Национальностас Совет бөржыгомјас куза гольсуетомылес результатјассо гіжомыс нүодс торјон.

**89-од статта.** Депутато быд кандидат выл нүодс счотноj лист кык екземплярён комиссіјаса секретарён да си выл ополномочитом участковой ізбирательной комиссіјаса шленјасон.

**90-од статта.** Недействительной буюллетенјасон признайтсбы:

- установиттюм образца да рома;
- канверттюм сетом быд установиттюм канвертын сетомјас;
- кандидатаслон лыдис-кө унжык боржан депутатас лыдис.

**91-од статта.** Избирательной буюллетенъ действительностин сомненијејас лойгөн вопросы разрешајтсо Участковой ізбирательной комиссіјао гольсуетомын, коди пасыссо протокол.

**92-од статта.** Лөсөдом форма серти Участковой ізбирательной комиссіјаса секретарлы либо паспорт, либо колхознож кітікка, либо профсоузнож білет, либо личностлис мукод удостовереніе да бөржыгомјас спісок серти прөверітюм да бөржыгомјаслон спісок пасјом бөржын получайті ізбирательной буюллетенјас да лөсөдом образца канверт.

**93-од статта.** Јоз выл, кодјас бөржысан помещеніео воиси „гольсуетан право выл удостовереніе“, тајо „СССР-са Верховной Совет бөржыгомјас юлыг положеніеыслон“ 15-од статта серти, Участковой ізбирательной комиссіја нүодо торја спісок, коди пуктыссо бөржыгомјаслон спісок дін.

**94-од статта.** Гольсуетом юлыг протоколо Участковой ізбирательной комиссіјао коло лоны iндома:

- гольсјас сетом заводітчан да помасан кад;
- б) бөржыгомјаслон лыд, кодјас сетисни гольс бөржыгомјас спісок серти;
- в) бөржыгомјаслон лыд, кодјас сетисни гольсјас „гольсуетом выл право удостовереніе“ серти;
- г) сетом канвертјаслон лыд;

d) Участковой ізбирательной комиссіјао сетом шыбдомјас да норасомјас женеыдика гіжом да Участковой ізбирательной комиссіјао прімітюм решеніејас;

e) быд кандидат куза гольсјас лыддомлон резултат.

**95-од статта.** Гольсјас лыддом да протокол гіжом помалом бөржын комиссіјаса председатель јозодо гольсуетомылес результатјас комиссіјаса став шленјас дырj.

**96-од статта.** Гольсуетом юлыг протоколлон öти екземплярыс, кодс составитома Участковой ізбирательной комиссіјао, да Соузнож Совета депутатасо кандидатас выл составитом счотноj листлон кыкнан екземплярыс мөдөдсөн нарошножон 24 часа срокон Союзса Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао; гольсуетом юлыг протоколлон мөд екземплярыс, кодс составитома Участковой ізбирательной комиссіјао, да Национальностас Совета депутатасо кандидатас выл составитом счотноj листлон кыкнан екземплярыс мөдөдсөн нарошножон 24 часа срокон Национальностас Совет бөржыгомјас куза Окружной ізбирательной комиссіјао.

**97-од статта.** Став ізбирательной буюллетенјас (торјон дејствителножас да торјон не дејствителножасон признайтомјас) торјон Союзса Совет куза да торјон Национальностас Совет куза коло лоны печатојома Участковой ізбирательной комиссіја печатој да гольсуетом юлыг протоколлон којмод екземпляркод да печаткод сдајтомуа Участковой ізбирательной комиссіјаса председателькод храненіе выл: карјасын—ужалыс јоз депутатаслон карса Сөветјаслы, а рајонјас выл юклом карјасын—ужалыс јоз депутатаслон рајоннож Сөветјаслы; гіктса местајасын—ужалыс јоз депутатаслон рајоннож Сөветјаслы.

**98-од статта.** Окружной ізбирательной комиссіја гольсјас выл пуктыссо објазанност вічны ізбирательной буюллетенјас соответствуюшшой округсан депутатасы СССР-са Верховной Советон мандатјас вынсітөр.

**99-од статта.** Помещеніеын, көнi Окружной ізбирательной комиссіја нүодо гольсјас лыддом, гольсјас лыддигон иметоны право присутствуети общественности организацијааслы да ужалыс јоз обществовојаслон си выл специално ополномочитом представителјас, а сіз-жо печатса представителјас.

**100-од статта.** Окружной ізбирательной комиссіјао быд кандидат выл нүодс счотноj лист кык

## VII-од глава

### ГОЛОСУСТАН ПОРДОК

**71-од статта.** СССР-са Верховной Совет бөржыгомјас нүодсөн öти лунон—коди общшой став СССР-лы.

**72-од статта.** СССР-са Верховной Совет бөржысан лун урчтс СССР Верховной Совета Презідіумын, СССР Конституција 54-од статта серти бөржысан сроко 2 төлес нүодсөн кырнож, автономнож республикаса, автономнож областса ізбирательной комиссіјао, а боржаслон решеніелыс — Центральной

73-од статта. Бөржыгомјасо боржас 20 лун чохыс Участковой ізбирательной комиссіја быдлун јозодо либо кыр-кө мөд ногон паскыда јуортоб бөржыгомјаслы бөржысан лун юлыс да бөржысан места јылыс.

**74-од статта.** Бөржыгомјасон гольсјас сетом нүодс бөржысан лун 6 час асыван 12 час војор.

**75-од статта.** Бөржысан лун 6 час асылын Участковой ізбирательной комиссіјаса председатель комиссіјаса мукод шленјаскод öтшош да лөсөдом форма серти составитом бөржыгомјас спісоклыс емлун, код бөржын пöдлало да печатајт коміссіја печатоја јашшікјас да копро бөржыгомјасо заводітни сетавын гольсјас.

**76-од статта.** Быд бөржыгомјас гольсуето ачыс, си могыс гольсуетом выл лөсөдом помещеніео воиси, „гольсуетан право выл удостовереніе“, тајо „СССР-са Верховной Совет бөржыгомјас юлыг положеніеыслон“ 15-од статта серти, Участковой ізбирательной комиссіја нүодо торја спісок, коди пуктыссо бөржыгомјаслон спісок дін.

**77-од статта.** Бөржыгомјас нүодсом выл iндом помещеніеын буюллетенјаско канвертто клеито-

торјодо буюллетенјас заполнитом выл торја комната, көнi гольсуети тігөн запрещајтсбы овны коди көтсіjо ез вөв, си лыдын Участковой ізбирательной комиссіјаса шленјаслы, гольсуетыгаслы кынз; буюллетенјас заполнитом могыс öтпирю кымынк бөржыгомјас комнатао леңгөн сіјос коло оборудутны перегородкајасон либо шірманаслон бөржыгомјасо öтпирю леңан лыд серти.

**78-од статта.** Избирательной помещеніео воиси бөржыгомјас петкодло Участковой ізбирательной комиссіјаса секретарлы либо паспорт, либо колхознож кітікка, либо профсоузнож білет, либо личностлис мукод удостовереніе да бөржыгомјас спісок серти прөверітюм да бөржыгомјаслон спісок пасјом бөржын получайті ізбирательной буюллетенјас да лөсөдом образца канверт.

**79-од статта.** Јоз выл, кодјас бөржысан помещеніео воиси „гольсуетан право выл удостовереніе“, тајо „СССР-са Верховной Совет бөржыгомјас юлыг положеніеыслон“ 15-од статта серти, Участковой ізбирательной комиссіја нүодо торја спісок, коди пуктыссо бөржыгомјаслон спісок дін.

**80-од статта.** Избирательной буюллетенјас заполнитом выл торјодом комнатаын бөржыгомјас быд ізбирательной буюллетеню коло сіјо кандидатын ов, код восьна сіјо гольсуето, мукоджассо черкаjtомон, буюллетенјаско канвертто клеито-

# СССР-са Верховнөј Сөветө бөржысомјас јылыс положеңіje

екземплярөн, кодо пасыссö депутаттö быд кандидаттöн пöлучитöм гölöсаслöн лыд.

**101-од статта.** Окружнөј ізбирательнөј комиссия составлајтö гölöсустомлыс протокол кык екземплярөн, кодјас кырымавсоны Окружнөј ізбирательнөј комиссияса став шленјасон, на лыдын обязательнö председателюн да секретарөн.

**102-од статта.** Окружнөј ізбирательнөј комиссия протоколо колонон индома:

а) округ куза бөржысомјаслöн обшишђö лыд;

б) бөржысомјаслöн обшишђö лыд, кодјас участвутисны гölöсустомын;

в) гölöсаслöн лыд, кодјас сеитома депутаттö быд кандидат вбсна;

г) Окружнөј ізбирательнөј комиссия сеитлом шыöдчомјас да норасомјас женъидика гїжом да Окружнөј ізбирательнөј комиссиядан примитом решенијејас.

**103-од статта.** Гölöсас лыдфом помалом бöрын 24 часыс не соронжык Союзса Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссияса председател, а сиз-жо Национальностас Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссияса председател обязанос мöдднöи протоколлыс первоја екземплярсö счотнöй листас приложитомн печатајтöмөн нарошнöи пыр Централнөј ізбирательнөј комиссияб, протоколлыс мöд екземплярсö—Национальностас Сөветө бөржысомјас куза соузнöи республикаса, автономнöи республикаса, автономнöи областца ізбирательнөј комиссияб.

**104-од статта.** СССР Верховнөј Сөветса депутаттö кандидат, коди пöлучитöс гölöсаслöс абсолютнöи большинствосö, мöд ногон-кö, став гölöсаслöс жыныс унжыксы, кодјас сеитома округын да признаитома дејствителнöйясон, лыдфыссö бөржомаён.

**105-од статта.** Протокол кырымалом бöрын Союзса Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссияса председател јозöдö бөржысомјаслöс резултат да Соузнöи Сөветса депутаттö бөржом кандидатты сетö бөржом јылыс удостовереніе.

**106-од статта.** Протокол кырымалом бöрын Национальностас Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссияса председател јозöдö бөржысомјаслöс резултат да Национальностас Сөветса депутаттö бөржом кандидатты сетö бөржом јылыс удостовереніе.

**107-од статта.** Кандидаттас пöвсык-кö ниötі ез пöлучит гölöсаслö.

СССР Централнөј Исполнитељнөј Комитеттаса председател—М. КАЛЫНІН.  
СССР Централнөј Исполнитељнөј Комитеттаса секретар—А. ГОРКІН.

Москва, Кремль, 1937-од вога  
јул 9-од лун.

## БІБЛІОТЕКА, KODI БЫДСА ВО-НІН ЕЗ BOGGЫВ

Уналаын-на бібліотекајас ёнöү ужалысны омёла. Избачјас да бібліотекаын ужалысјас откымынлаын бібліотека вылö некушом вни маңије оз торжöдны.

Колан во-кө Слободыны (Сыктывдин район) бібліотекаыс ез воссывлы, то таво бара-жö кынга тыра шкафыс сулалö чбв. Колом

лыс абсолютнöи большинствосö соотвествујущой Окружнөј ізбирательнөј комиссия та јылыс торжöн пасжо протоколо да јубртö: Централнөј ізбирательнөј комиссияда да Национальностас Сөветө бөржысомјас куза республикаса, автономнöи областца лібö национальнöи округа ізбирательнөј комиссияда да ѡтшö јозöдö кык кандидаттöс перебаллотирујтом, кодјас пöлучитисны медса уна гölöс, а сиз-жо назначајтö перебаллотировкалыс лун бөржысомјас первоја тур коломсан кык вежонса срокыс не соронжык.

**108-од статта.** Округ паста сеитом гölöсаслöн лыдис-кö ешажык бөржысомјаслöн жын лыдис, кодјаслöн ем право гölöсустын тајö округас, Союзса Сөветө бөржысомјас куза лібö Национальностас Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссия та јылыс торжöн пасжо протоколо да пырыспыр јубртö Централнөј ізбирательнөј комиссияда да Национальностас Сөветө бөржысомјас куза Окружнөј ізбирательнөј комиссияса председател обязанос мöдднöи протоколлыс первоја екземплярсö счотнöй листас приложитомн печатајтöмөн нарошнöи пыр Централнөј ізбирательнөј комиссияб, протоколлыс мöд екземплярсö—Национальностас Сөветө бөржысомјас куза соузнöи республикаса, автономнöи республикаса, автономнöи областца ізбирательнөј комиссияб.

**110-од статта.** СССР Верховнөј Сөветса составыс депутаттöн выбывајтан случајын СССР Верховнөј Сөветса Президиум 2 вежонса сроках назначајтö соответствујущой ізбирательнөј округын выл депутаттöс бөржомјаслöс срок, но СССР Верховнөј Сөветса составыс депутаттöн выбывајтан бöрын 2 толысса срокыс не соронжык.

**111-од статта.** Быдöн, коди насліјеён, пöрјавлёмён, угрозајасон, лібö подкупён кутас мешајтын СССР-са гражданиныллö пöртны олбомы сылыс правосö бөржыны да лоны бөржомаён СССР-са Верховнөј Сөветө,—карајтö 2 вога свободадаыс лішитомён.

**112-од статта.** Сөветса должностнöи морт, лібö ізбирательнөј комиссияса шлен, кодјас вöчасны бөржысан документтасын подделка лібö тöдомён гölöсас неправильнöя лыдфом,—карајтöни 3 вога свободадаыс лішитомён.

вога Слободаса колхознекjas оз вермыны лыдфыны кынгајас, кот i сiјö ем шкаф тыр.

Избач Корычев юрт унасы корлес Сыктывдин раionын комиссия, медым ковтöм літературасö бракутисны, но комиссия пырна көсжö коркб волны.

Kodanев.

## А. А. Андрејев да А. Ф. Горкін ѡортјасö СССР ЦІК президиумса шленјасö бөржом јылыс

VII-од созыва СССР-са Централнөј Исполнитељнөј Комитет IV-од сессијалöн шуом

СССР-са Централнөј Исполнитељнөј Комитет шуом:

1. Бөржыны Андрей Андрејевич Андрејев ѡортöс СССР Централнөј Исполнитељнөј Комитеттаса председател—**М. КАЛЫНІН.**

СССР Централнөј Исполнитељнөј Комитеттаса секретар пыдди—СССР ЦІК президиумса шлен—**Н. ФІЛАТОВ.**

Москва, Кремль,  
1937-од вога, јул 9-од лун.

## МОСКВА—ВОЈВЫВ ПОЛЬС—ВОЈВЫВ АМЕРИКА ПУКСЫВТÖГ ЛЕБЗӨМ

### Правительственнөј комиссиялöн јубртöм

Правительство мөгмөдис Сөветскö Союзса Герој М. М. Громов ѡортлыс, мајор А. Б. Јумашевлыс да III-од ранга војенінженер Г. А. Данілінны кором Москва—Војвыв пољус—Војвыв Америка маршрут куза пуксывтöг лебзöм налы разрешитом јылыс.

Старт волі сетома 1937-од вога јул 12-од лун 03 час 21 минутын Москва бердеса Щелковскö аэродром вывсан. Самолёт бөгтис курс—Франц Йосиф му—Војвыв пољус—Ледовитö океан—Војвыв Америка.

Лебзöм мунö „АНТ—25“ самолёт вылын „АМ—34“ моторын.

Самолёттöн екіпаж: Сөветскö Союзса Герој М. М. Громов—командир, мајор А. Б. Јумашев—мөд пилот, III-од ранга војенінженер Г. А. Данілін—штурман.

Лебзöм котыртöм куза правительственнөј комиссия:

М. Рухимовіч.  
М. Қагановіч.  
А. Туполев.  
J. Алксніс.  
O. Шмідт.

## „АНТ—25“ САМОЛӨТ РУДОЛЬФ di ВЕГТЫН

Рудольф di, 12/VII (Молнія, TACC). 22 час 01 минутын самолёт „АНТ—25“, коди вöчö лебзöм Москвасан Војвыв Америка бо-

выв пољус пыр, мунис Рудольф di вывса контролнөј пункт.

Рудольф di вывса зімовкаы начальник—ЛІБІН.

## „АНТ—25“ САМОЛӨТ ЛЕБЗІС ВОЈВЫВ ПОЛЬС ВОМОН

„АНТ—25“ самолёт бортсан медбörja radiogrammaјас

Жул 12-од лун 23 час 10 минут.—  
Мунам ціклон. Лебзöм сінтöм.

Ставыс пöрадокын. Данілін.

Жул 13-од лун 00 час 15 минут.—  
Мунам ціклон. Находітча широта 86 градус, долгота 58 градус. Лебзöмлön жүзда 4.500 метр.

3 час 14 минут. Матыстчім пољус дінö. Лебзöмлön жүзда 2.700 метр. Мунан од 160 кілометр час. Сынöдлön температура мінус 8 градус. Екіпажлön самочувствіе бур. Ставыс пöрадокын.

2 час 02 минут. Чолом Арктика завојутысаслы—Папаніллы, Кренкельлы, Ширшовлы, Фjодоровлы.

4 час 50 минут. Находітчам широта 88 градус, долгота 120. Ставыс пöрадокын.

„АНТ—25“ самолёттöн екіпаж:  
Громов, Данілін, Јумашев.

Данілін.



Жул 6-од лун бöлі футбольнöй встреча Вылгортса да Нұвчімса детской командасын. Сынок вылын: футбольнöй командаасын ворсны завоітчом.

Отв. редактор—Г. К. КОСТЕН